

Міністерство освіти і науки України

Центральноукраїнський національний технічний університет

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
ЗА ДРУГИМ (МАГІСТЕРСЬКИМ) РІВНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ДЛЯ ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МАГІСТР»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання Вченої ради
Центральноукраїнського національного
технічного університету
№ 11 від 29.06.2021р.

Голова Вченої ради ЦНТУ

 Володимир КРОПІВНИЙ

Введено в дію наказом ректора № 17-08
від 06.07.2021р.

м.Кропивницький, 2021 р.

Організація та підготовка кваліфікаційних робіт за другим (магістерським) рівнем та присудження ступеня вищої освіти «магістр» (далі кваліфікаційна робота) здійснюється відповідно до вимог Конституції України, законів України "Про освіту", "Про вищу освіту", Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 25.06.2020р. № 519, стандартів вищої освіти, нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки України та зазначеного Положення. Захист кваліфікаційних робіт здійснюється відповідно до "Положення про організацію освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті», затвердженого Вченою радою ЦНТУ від 09.03.2021 р. та «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у Центральукраїнському національному технічному університеті», затвердженого Вченою радою університету ЦНТУ від 29.06.2021р.

На основі «Положення про кваліфікаційну роботу за другим (магістерським) рівнем вищої освіти для присудження ступеня вищої освіти «магістр»» випускові кафедри розробляють методичні рекомендації щодо обсягу, структури, змісту та оформлення кваліфікаційної роботи відповідно до стандартів вищої освіти з урахуванням специфіки у певних галузях та зумовлених цим особливостей виконання кваліфікаційних робіт.

1. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1.1. Атестація здобувачів вищої освіти, яким присуджується ступінь магістра, здійснюється відповідно до вимог стандартів вищої освіти та освітніх програм в формі захисту кваліфікаційної роботи.

1.2. Кваліфікаційна робота для присудження певного ступеня вищої освіти – це засіб діагностики ступеня сформованості компетентностей вирішувати типові завдання діяльності згідно з вимогами стандартів вищої освіти.

Кваліфікаційна робота для присудження ступеня вищої освіти «магістр» – це вид атестаційної роботи призначений для об'єктивного контролю ступеня сформованості компетентностей дослідницького та інноваційного характеру, пов'язаних із застосуванням та продукуванням нових знань для вирішення проблемних професійних завдань у певній галузі.

1.3. Кваліфікаційна робота повинна представляти закінчену розробку актуальної наукової проблеми.

Вона повинна:

- бути актуальною, мати новизну, виконуватись на рівні сучасних досягнень економіки, науки, техніки і технологій;

- мати спрямування на вирішення практичних завдань майбутньої професійної діяльності;
- стимулювати у здобувачів вищої освіти творчий пошук нових пріоритетних наукових рішень;
- вимагати опрацювання спеціальної наукової і методичної літератури;
- передбачати вибір оптимальних рішень на основі застосування математичних методів моделювання з використанням сучасних засобів обчислювальної техніки;
- пов'язуватись з планами наукових досліджень керівника, кафедри, наукових підрозділів ЦНТУ;
- узагальнювати і розвивати науково-дослідницькі уміння здобувача вищої освіти.

1.4. Виконання і захист кваліфікаційної роботи є завершальним етапом навчання здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною (освітньо-науковою) програмою підготовки магістрів та формою атестації здобувачів вищої освіти і має на меті:

- систематизацію, закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань за відповідною галуззю підготовки, формування навичок застосування цих знань під час розв'язання конкретних економічних, науково-методичних і науково-технічних задач;
- розвиток здатності здобувача вищої освіти обирати й аналізувати наукову або практичну проблему, робити висновки й узагальнення, застосовувати знання для вирішення конкретних наукових, виробничих та інших завдань, обґрунтовувати конкретні рекомендації, які можуть мати теоретичний та/або практичний характер;
- розвиток навичок самостійної науково-дослідної роботи й оволодіння методикою теоретичних, експериментальних та науково-практичних досліджень, використаних під час виконання кваліфікаційної роботи;
- набуття досвіду з аналізу отриманих результатів досліджень, формулювання нових висновків і положень, набуття досвіду з їх прилюдного захисту.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Основні етапи виконання кваліфікаційної роботи:

- вибір теми і об'єкта дослідження;
- розробка завдання на кваліфікаційну роботу, складання календарного плану його виконання;
- опрацювання навчальної та наукової літератури і складання плану роботи;
- проведення наукових досліджень, обробка фактичного матеріалу;
- написання першого варіанта тексту, подання його на ознайомлення керівникові;

- усунення недоліків, написання остаточного варіанта тексту, оформлення кваліфікаційної роботи;
- отримання відгуку наукового керівника;
- перевірка роботи на плагіат;
- зовнішнє рецензування роботи;
- захист кваліфікаційної роботи на засіданні екзаменаційної комісії.

2.2. Кожному здобувачу вищої освіти випускова кафедра призначає керівника, який надає науково-методичну допомогу здобувачу в його самостійній роботі над кваліфікаційною роботою. Керівниками кваліфікаційних робіт призначаються провідні науково - педагогічні працівники з науковим ступенем кандидата або доктора наук. Керівник кваліфікаційної роботи забезпечує індивідуальне консультування здобувача вищої освіти, допомагає йому скласти план кваліфікаційної роботи, контролює дотримання графіка виконання, рецензує частини роботи і завершений варіант, готує магістранта до захисту.

2.3. Тема кваліфікаційної роботи пов'язується з однією з актуальних проблем, що відповідає завданням та умінням, передбаченим освітньою програмою підготовки. Тематика кваліфікаційної роботи розробляється кафедрою згідно з вимогами освітньої характеристики фахівців із конкретної спеціальності. Тематика кваліфікаційних робіт щорічно переглядається та поновлюється випусковою кафедрою. Здобувачу вищої освіти надається право самостійно обрати тему кваліфікаційної роботи згідно з тематикою, що затверджена випусковою кафедрою. Крім того, кваліфікаційні роботи можуть виконуватися за тематикою, яку замовляють державні установи, підприємства та підприємницькі структури. Здобувач вищої освіти за погодженням із керівником може запропонувати свою тему дослідження за умов відповідного обґрунтування доцільності її розробки (відповідно до попередньої власної науково-дослідницької роботи, місця попереднього працевлаштування, можливостей отримання потрібної інформації на об'єкті дослідження).

2.4. Після остаточного узгодження з науковими керівниками й редагування обрані теми кваліфікаційних робіт розглядаються і обговорюються на засіданні випускової кафедри. Завідувач кафедри готує проект наказу, узгоджує його з деканом факультету і подає на затвердження ректору. Список здобувачів вищої освіти, тем кваліфікаційних робіт та наукових керівників затверджуються наказом по ЦНТУ.

На підставі затверджених тем кваліфікаційних робіт готуються накази по ЦНТУ про проходження здобувачами вищої освіти переддипломної практики.

Якщо тема роботи, закріплена за здобувачем вищої освіти, з об'єктивних причин не може бути розроблена, здобувач має право

звернутися до завідувача кафедри із заявою про заміну теми роботи. У виняткових випадках, за службовою запискою завідувача випускової кафедри, узгодженою проректором з науково-педагогічної роботи, у магістранта може бути замінено наукового керівника або скоригована тема дослідження.

2.5. Порушення здобувачем вищої освіти календарного плану виконання кваліфікаційної роботи фіксується керівником, який негайно інформує про це завідувача кафедри.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Термін виконання кваліфікаційної роботи визначається графіком освітнього процесу.

3.2. Кваліфікаційна робота має виконуватися здобувачем вищої освіти у повній відповідності до затверджених календарного плану та завдання. У випадках відставання від графіку здобувач зобов'язаний надати пояснення своєму керівникові або завідувачу випускової кафедри.

3.3. На період виконання кваліфікаційної роботи на кафедрі складається графік консультацій наукового керівника, згідно з яким забезпечується систематична співпраця здобувача вищої освіти і керівника над кваліфікаційною роботою.

Науковий керівник кваліфікаційної роботи:

- допомагає здобувачу вищої освіти обрати найбільш перспективний і актуальний напрям дослідження;
- знайомить здобувача вищої освіти з вимогами щодо підготовки та захисту кваліфікаційної роботи ;
- надає допомогу щодо розробки календарного плану - графіку на весь період виконання дослідження (від вибору теми до захисту роботи);
- рекомендує здобувачу вищої освіти необхідну наукову літературу та джерела з теми роботи;
- регулярно надає консультації;
- слідкує за ходом написання роботи, контролює своєчасне подання роботи до захисту на засіданні екзаменаційної комісії;
- надає допомогу магістранту в підготовці роботи до захисту;
- складає відгук щодо кваліфікаційної роботи та розкриває її зміст під час захисту кваліфікаційної роботи на засіданні екзаменаційної комісії.

3.4. Відповідно до календарного плану здобувач вищої освіти має подавати роботу частинами на перегляд, а до встановленого графіком кінцевого терміну подає на рецензування науковому керівникові завершену кваліфікаційну роботу у друкованому вигляді, а також її електронний варіант в одному з форматів «doc», «docx», «pdf», які мають бути ідентичними.

3.5. Відповідальна особа кафедри реєструє подані кваліфікаційні роботи в журналі, вносить їх у кафедральний репозитарій, здійснює перевірку на плагіат та повідомляє завідувачу випускової кафедри результати перевірки. Результати перевірки кваліфікаційних робіт на наявність запозичень з інших документів враховуються завідувачем випускової кафедри при прийнятті рішення щодо допуску до захисту кваліфікаційної роботи.

3.6. Рецензія наукового керівника це характеристика професійних якостей випускника та його роботи виявлена в процесі підготовки кваліфікаційної роботи. У разі позитивної рецензії наукового керівника та позитивного висновку стосовно академічної доброчесності, роботу передають на розгляд завідувачеві випускової кафедри, який приймає рішення про допуск здобувача вищої освіти до захисту роботи на засіданні екзаменаційної комісії. Рішення про допуск роботи до захисту підтверджується підписом завідувача кафедри на її титульному аркуші.

3.7. Після завершення всіх попередніх процедур по випусковій кафедрі кваліфікаційна робота передається на рецензію. Рецензія – це характеристика якості виконання безпосередньо кваліфікаційної роботи. Здобувач вищої освіти має право заздалегідь ознайомитися із текстом рецензії. Негативна рецензія не є підставою для відхилення роботи від її захисту.

Список рецензентів складається на кафедрі не пізніше як за місяць до захисту кваліфікаційних робіт і затверджується деканом факультету.

3.8. На підставі публічного захисту кваліфікаційної роботи рішенням екзаменаційної комісії здобувачу вищої освіти присуджується відповідний ступінь вищої освіти, присвоюється відповідна кваліфікація, видається диплом про закінчення університету за відповідною спеціальністю та освітньою програмою.

4.Вимоги до структури та змісту кваліфікаційних робіт

4.1.Вимоги до кваліфікаційної роботи повинні відповідати стандартам вищої освіти. Робота має бути актуальною, скерованою на новітні методи теоретичного й експериментального дослідження, створення нових технологій, приладів, обладнання тощо, розкривати самостійне дослідження автора, містити елементи наукової новизни та відображати практичне значення одержаних результатів, їх апробацію та впровадження в сферу практичної діяльності.

4.2.Обсяги та вимоги до кваліфікаційної роботи визначаються випусковою кафедрою та затверджуються вченою радою факультету.

4.3. За своєю структурою кваліфікаційна робота складається з:

-титульної сторінки;

-листа – завдання до виконання кваліфікаційної роботи,

затвердженого завідувачем випускової кафедри і підписане здобувачем вищої освіти, науковим керівником, консультантами з окремих розділів роботи (зразок - Додаток А);

- анотації;
- змісту;
- переліку умовних позначень (за необхідності);
- вступу;
- основної частини;
- висновків;
- списку використаних джерел;
- додатків.

4.4. Обов'язковими структурними елементами кваліфікаційної роботи є:

4.4.1. Титульна сторінка роботи (зразок титульної сторінки - Додаток В).

4.4.2. Анотація кваліфікаційної роботи (українською і англійською мовою) створюється для ознайомлення зі змістом та результатами кваліфікаційної роботи і являє собою узагальнений короткий виклад її основного змісту. В анотації кваліфікаційної роботи мають бути стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та за наявності практичного значення.

В анотації також вказуються: прізвище та ініціали здобувача; назва кваліфікаційної роботи; спеціальність (шифр і назва) та освітня програма; найменування вищого навчального закладу; місто, рік.

Наприкінці анотації наводяться ключові слова. Сукупність ключових слів повинна відповідати основному змісту кваліфікаційної роботи, відображати тематику дослідження і забезпечувати тематичний пошук роботи. Кількість ключових слів становить від п'яти до п'ятнадцяти. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують в рядок через кому.

4.4.3. Зміст кваліфікаційної роботи подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок вступу, усіх розділів, підрозділів та пунктів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

4.4.4. Перелік умовних позначень, символів, одиниць і термінів вводить, якщо в роботі вжита специфічна термінологія, маловідомі скорочення, нові символи тощо. Перелік друкується двома колонками, у яких, ліворуч за абеткою наводять скорочення, праворуч – їх детальну розшифровку.

Якщо спеціальні терміни, символи, позначення і таке інше повторюється менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

4.4.5. Вступ включає актуальність теми, мету і завдання дослідження, об'єкт і предмет дослідження, практичне значення

отриманих результатів, апробацію результатів дослідження. Обсяг вступу не повинен перевищувати 4 сторінки.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими вже підходами до розв'язання проблеми обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки. Якщо робота виконується у розрізі тематики наукових досліджень кафедри, коротко визначається зв'язок вибраного напрямку із планами організації, галузевими, державними планами та програмами, з обов'язковим зазначенням ролі автора у виконанні цих науково-дослідних завдань.

Мета і завдання дослідження. Мета – це кінцевий науковий результат, якого прагне досягти автор роботи у процесі власного дослідження. Завдання – це конкретні шляхи, засоби досягнення поставленої мети.

Практичне значення одержаних результатів. Потрібно висвітлити практичне застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їх використання.

Апробація результатів та публікації. Якщо автор брав участь у наукових конференціях, семінарах із оголошенням результатів своєї роботи та має цьому підтвердження (опубліковані тези, статті або програму конференції за темою роботи), то слід зазначити їх назву, рік та місце проведення, а також вказати публікації із теми дослідження.

4.4.6. Основна частина складається з розділів, підрозділів, пунктів та підпунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки.

Структура основної частини роботи повинна розкривати реалізацію завдань кваліфікаційної роботи. У розділах основної частини подають: огляд літератури за темою і вибір напрямків досліджень, виклад основних напрямів досліджень, експериментальну частину і методику досліджень, проведені теоретичні або експериментальні дослідження, аналіз і узагальнення результатів досліджень.

У змісті першого розділу, як правило, подаються теоретичні питання з теми кваліфікаційної роботи, написані з використанням літературних першоджерел. При написанні кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти зобов'язаний давати посилання на авторів і джерело, з якого він запозичає матеріали або окремі результати.

Інші розділи пишуться відповідно до теми роботи і вимог, розроблених випусковою кафедрою факультету. У практичній частині автор із вичерпною повнотою викладає методику проведення та результати власного дослідження.

Основні розділи повинні мати бібліографічні посилання на літературні джерела.

4.4.7. Висновки повинні містити виклад найбільш важливих результатів дослідження з пропозиціями щодо подальшого дослідження певної теми. Їх головна мета – підсумки проведеної роботи. Висновки мають відповідати поставленим завданням.

4.4.8. Кількість використаних джерел (літературних джерел, патентів, нормативно-технічних документів, адреси сайтів Інтернету) зазвичай, повинно бути не менше 25. Список використаних джерел оформляється згідно Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

4.4.9. За необхідності до додатків доцільно включити допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи (інструкції, методики, опис алгоритмів дій); ілюстрації допоміжного характеру (таблиці, діаграми, схеми, графіки тощо); формули і розрахунки, зразки анкет, тестів, опитувальних листів та ін. На кожний додаток повинно бути посилання в тексті.

4.5. У кваліфікаційних роботах наукового спрямування та комплексних кваліфікаційних роботах за рішенням випускової кафедри можуть бути допущені відхилення від вимог щодо структури та змісту кваліфікаційної роботи встановлених цим Положенням.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Оформлення кваліфікаційної роботи повинно відповідати вимогам до звітів про НДР (ДСТУ 3008-2015 Державний стандарт України. Документація. Звіти в сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення).

Кваліфікаційну роботу друкують на одній стороні аркуша білого паперу формату А4, шрифт — Times New Roman (для виділення прикладів, понять тощо допускається використання інших шрифтів), розмір шрифту — 14, відстань між рядками 1,5 інтервала (до 30 рядків на сторінці), верхній і нижній поля — 20 мм, лівий — 30 мм, правий — 10 мм. Шрифт друку повинен бути чітким. Щільність тексту повинна бути однаковою.

Вписування у текст іншомовних слів, формул, умовних позначок проводиться чорнилом чорного кольору.

Друкарські помилки можна виправляти підчищенням або зафарбуванням коректором, але більше двох виправлень на сторінці не робити.

Додаток А

Форма завдання на кваліфікаційну
роботу

Центральноукраїнський національний технічний університет
Факультет _____
Кафедра _____
Рівень вищої освіти _____
Галузь знань _____
Спеціальність _____

Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

«___»___ 20__ року

**ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
ЗА ДРУГИМ (МАГІСТЕРСЬКИМ) РІВНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи

2. Керівник роботи

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання роботи до захисту _____

4. Мета та завдання кваліфікаційної роботи

5. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання

			прийняв

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Дата видачі завдання

« ____ » _____ 20 р.

Підпис керівника

_____ (прізвище та ініціали)

Завдання прийнято до виконання

« ____ » _____ 20 р.

Підпис здобувача

_____ (прізвище та ініціали)

Додаток В

Центральноукраїнський національний технічний університет
Економічний факультет
Кафедра “Економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики”

“Допущено до захисту”
Зав. кафедрою ЕТМЕК
д.е.н., доцент
_____ Володимир БАХ
“ ____ ” _____ 20 ____ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
за другим (магістерським) рівнем вищої
освіти
на тему
“Розробка маркетингової стратегії діяльності
підприємства”

Виконав здобувач вищої освіти
_____ курсу, групи _____
ОПП « _____ »
спеціальності 075 «Маркетинг»
_____ Галбург М.А.
« ____ » _____ 20 ____ р.

Керівник роботи
д.е.н., доцент
_____ Михайло СОЛОВЕЙКО
« ____ » _____ 20 ____ р.

Рецензент _____

м. Кропивницький